

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัด
สงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย
Curriculum Development of Additional Courses Entitled at Wat
Jaeng Mueang District, Songkhla Province for Promoting Tour
Guide Skill Development

¹พงศ์ทิพย์ สอนคง Pongtip Sonkhong

²ชุติมา ทศโร Chutima Thutsaro

³พล เหลืองรังษี Pol Luangrangsee

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2,3}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding, author e-mail: Pongtip.son004@hu.ac.th

Received January 9, 2024; Revised September 28, 2024; Accepted: September 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบทักษะมัคคุเทศก์น้อยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายกับเกณฑ์ร้อยละ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการให้บริการของมัคคุเทศก์น้อย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เจ้าอาวาสวัดแจ้ง 2) รองผู้อำนวยการบริหารงานวิชาการ 3) ประชาชนชาวบ้าน และนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนแจ้งวิทยา ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 39 คน วิธีการดำเนินการวิจัย จะแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูล ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนหลักสูตร และระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ผลการวิจัย พบว่า 1) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สารการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โครงสร้างของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลการประเมินทักษะมัคคุเทศก์น้อยเทียบกับเกณฑ์การประเมิน อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป 4) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของมัคคุเทศก์น้อยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม; วัดแจ้ง; มัคคุเทศก์น้อย

Abstract

The purpose of this research is to 1) To develop an additional curriculum subject at Wat Chaeng, Mueang District, Songkhla Province, to promote the skills of young tour guides. 2) To compare the academic achievement of upper primary school students before and after school. 3) To compare the tour guide skills of upper primary school students with the percentage criteria. 4) To study tourist satisfaction that has little effect on the services of tour guides. The target groups used in this research include: 1) Abbot of Wat Chaeng. 2) Deputy Director of Academic Administration. 3) Folk philosopher and students studying at Chaeng Wittaya School Upper primary school, 39 people. How to conduct research Will be divided into 3 phases: Phase 1: Research Analyze data. Phase 2: Curriculum Design and Development. and Phase 3: Trial of the Curriculum. The research results found that: 1) Additional course curriculum at Wat Chaeng, Mueang District, Songkhla Province, to promote the skills of young tour guides. There are 9 elements, including principles and reasons. Course aims learning content Expected learning outcomes Course structure Course description Learning management guidelines Media and learning resources Measurement and evaluation. 2) The academic achievement of students has a higher mean score after studying than before studying, with statistical significance at the .01 level. 3) Results of the assessment of tour guide skills compared to the assessment criteria Be at the passing level of 70 percent or more. 4) The results of the assessment of tourists' satisfaction with the services of the tour guides are at the highest level.

Keywords: Curriculum Development of Additional Courses ; Wat Jaeng; Tour Guide

บทนำ

ปัจจุบันนี้หลักสูตรแกนกลางได้เน้นเรื่องราวของชาติไทยและเน้นในเรื่องการปลูกจิตสำนึกความรักชาติ แต่ยังไม่มีการเตรียมกรอบเนื้อหา รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นในด้านต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อพัฒนาไปสู่ความรู้ความเข้าใจความเป็นมาของชาติไทยได้อย่างรอบด้าน และนำไปสู่ความรักและความภาคภูมิใจในมรดกและวัฒนธรรม ตลอดจนถึงความ เป็นมาในด้านต่างๆ อย่างไรก็ตามสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน ชั้นเรียนพบว่า นักเรียนมีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นน้อยส่งผลทำให้นักเรียนไม่สามารถ เชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้ จึงทำให้การเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไม่บรรลุผลเท่าที่ควร อีกทั้งในการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักฐานเป็นสิ่งสำคัญในการให้ร่องรอยถึงข้อเท็จจริงของข้อมูลต่างๆ ในการ ตีความให้เข้าใจสภาพบริบทและปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต (ศศิพัชร จำปา, 2559)

การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องสอดคล้องรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบละเอียด ความเป็นมาของท้องถิ่น ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ซึ่งทำได้ โดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชนและผู้ปกครอง ครู รวมไปถึงบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน ภาครัฐกิจ และภาครัฐที่มีอยู่ในชุมชนมาร่วมมือกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา มีการวางแผน และออกแบบหลักสูตร ที่ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกด้านของสถานศึกษา สถานศึกษาจึงต้องเตรียมความพร้อมและออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมรอบด้านผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้ ตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษานั้น มีความแตกต่างกันอยู่ในพื้นที่ต่างกันจุดเด่น/ข้อจำกัดต่างกัน รวมถึงงบประมาณ และบุคลากรที่แตกต่างกันอีกทั้งผู้เรียนที่มีบริบทฐานะครอบครัว การเงิน ชุมชนสังคมและความพร้อมในด้านต่างๆ ที่แตกต่างกันนั้น ส่งผลให้สถานศึกษาต้องออกแบบและบริหารจัดการหลักสูตรที่ครอบคลุมกับข้อจำกัดและบริบทที่กล่าวมาด้วย

จังหวัดสงขลาก็เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานในด้านสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา มีเรื่องราวสืบต่อกันมา ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคคลสำคัญของสงขลา หรือแม้กระทั่งแต่โบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีความเก่าแก่และความงดงามด้านสถาปัตยกรรม ปรากฏชื่ออีกคือ วัดแจ้ง เป็นวัดที่เจ้าจอมจันทร์ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ซึ่งอยู่ในสายตระกูล ณ สงขลา ซึ่งได้บริจาคที่ดินก่อสร้างวัดสำหรับบรรจุอัฐิของตระกูล ณ สงขลา และต่อมาได้มอบถวายให้เป็นศาสนสมบัติของวัด อีกทั้งในวัดยังมีพระแก้วไพฑูรย์ ซึ่งพระองค์นี้ทางราชการได้สร้างขึ้นจำนวน 4 องค์ แล้วนำไปประดิษฐานทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย แต่สร้างสมัยไหนนั้นยังไม่ปรากฏหลักฐาน อีกทั้งวัดแจ้งยังมีพระอุโบสถที่มีความงดงามซึ่งปัจจุบันนี้กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติอีกด้วย

จากประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวัดแจ้งนับเป็นประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมที่เราควรจะอนุรักษ์ แต่ด้วยในช่วงระยะหลัง ๆ นั้นศิลปวัฒนธรรมของต่างชาติเริ่มเข้ามาแพร่หลายในประเทศไทย ส่งผลให้ประชากรไทยโดยเฉพาะเยาวชนเริ่มให้ความสำคัญต่อศิลปวัฒนธรรมของต่างชาติ ทำให้เยาวชนไทยเริ่มจะห่างเหินต่อรากเหง้าความเป็นตัวตนของตนเองไป ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาหลักสูตรทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ที่ประมวลองค์ความรู้ด้านประวัติความเป็นมาของวัดแจ้ง ด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ ด้านประวัติส่วนตัวของเจ้าอาวาสวัดแจ้ง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างวัดแจ้งและโรงเรียนแจ้งวิทยา ตลอดจนถึงการนำความรู้ข้างต้นมาต่อยอดให้นักเรียนนำไปสู่ทักษะอาชีพมัคคุเทศก์น้อย เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะการรู้จักถิ่นฐานและตลอดจนถึงนำไปประกอบเป็นอาชีพของตนได้ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความเป็นพลเมืองโลกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศคณน้อย

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะมีคฤศคณน้อยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายกับเกณฑ์ โดยการใช้การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศคณน้อย

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนที่มีต่อการให้บริการของมีคฤศคณน้อย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แบ่งระยะของการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศคณน้อย ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดแจ้ง 1 รูป รองผู้จัดการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแจ้งวิทยา 1 ท่าน และปราชญ์ชาวบ้าน 1 ท่าน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร เป็นการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศคณน้อย จากการนำผลการวิเคราะห์และการศึกษาข้อมูล มาเป็นพื้นฐานในการกำหนดองค์ประกอบโครงสร้าง การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรซึ่งนำข้อมูลพื้นฐานมากำหนดแนวทางพัฒนาหลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตร รวมทั้งหมด 15 ชั่วโมง และระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศคณน้อย เป็นการนำโครงสร้างหลักสูตร มาทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาผลการใช้หลักสูตร โดยการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง การวัดทักษะปฏิบัติมีคฤศคณน้อย และประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนที่มีต่อการให้บริการของมีคฤศคณน้อย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ระยะที่ 1 การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดแจ้ง 1 รูป ปราชญ์ชาวบ้าน บริเวณวัด 1 คน รองผู้จัดการบริหารงานวิชาการ/อดีตรองเจ้าอาวาสวัดแจ้ง 1 คน รวม 3 รูป/คน ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ รองผู้จัดการบริหารงานวิชาการ 1 คน ครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 8 คน รวม 11 คน ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวนนักเรียน 750 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ระยะที่ 1 การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดแจ้ง 1 รูป ปราชญ์ชาวบ้าน บริเวณวัด 1 คน รองผู้จัดการบริหารงานวิชาการ/อดีตรองเจ้าอาวาสวัดแจ้ง 1 คน รวม 3 รูป/คน ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ รองผู้จัดการบริหารงานวิชาการ 1 คน ครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 4 คน รวม 5 คน ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวนนักเรียน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ฦ วัดแจ้ง อำเภอมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคเทศกน้อย

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item- Objective Congruence : IOC) ของแบบสัมภาษณ์ โดยการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษาจากผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตัดสิน ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากนั้นวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเป็นข้อความ ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และสรุปประเด็น เพื่อใช้ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรต่อไป โดยจะประกอบด้วย 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ประเด็นในการสัมภาษณ์ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากผู้ให้สัมภาษณ์ 2 . หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ฦ วัดแจ้ง อำเภอมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคเทศกน้อย ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลา 15 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยที่ 1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของวัดแจ้ง อำเภอมือง จังหวัดสงขลา

หน่วยที่ 2 เรื่อง โบราณสถาน โบราณวัตถุของวัดแจ้ง อำเภอมือง จังหวัดสงขลา

หน่วยที่ 3 เรื่อง ประวัติส่วนตัวของเจ้าอาวาสวัดแจ้ง อำเภอมือง จังหวัดสงขลา

หน่วยที่ 4 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวัดแจ้งและโรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอมือง จังหวัดสงขลา

หน่วยที่ 5 เรื่อง ทักษะมัคคเทศกน้อย

ผู้วิจัยได้หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาค่าแบบประเมินความสอดคล้องและเหมาะสมความของหลักสูตร ความสอดคล้องโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าความเที่ยงตรง หรือค่าความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร หรือเนื้อหา IOC : Index of item objective congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.50-1.00 แสดงว่ามีความความสอดคล้องและความเหมาะสมโดยใช้เกณฑ์ประมาณค่า 5 ระดับ

3. แบบประเมินทักษะมัคคเทศกน้อยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item- Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตัดสินค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าม่วง ผู้วิจัยหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item- Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตัดสินค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ฦ วัดแจ้ง อำเภอมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคเทศกน้อย ประกอบไปด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่

หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สารการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โครงสร้างของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตร ความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร มีค่าดังนี้ ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.87 มีความสอดคล้อง และค่าความเหมาะสมของหลักสูตร เท่ากับ 4.56 มีความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับมากที่สุด

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย

ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตร โดยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะ มัคคุเทศก์น้อย จำนวน 39 คน มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/5 ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

การทดสอบ	N	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน O1	39	12.62	1.695	32.192**	.000
หลังเรียน O2	39	29.92	4.119		

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4/5 โรงเรียนแจ้งวิทยา จากการใช้หลักสูตร เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$ = 29.92, S.D.= 4.119) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}$ = 12.62, S.D. = 1.695) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบทักษะมัคคุเทศก์น้อยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายกับเกณฑ์โดยการใช้การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

เลขที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
1	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
2	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
3	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
4	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
5	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
6	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
7	15	14	93.33	ผ่านเกณฑ์
8	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
9	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
10	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
11	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์

12	15	14	93.33	ผ่านเกณฑ์
13	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
14	15	14	93.33	ผ่านเกณฑ์
15	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
16	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
17	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
18	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
19	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
20	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
21	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
22	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
23	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
24	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
25	15	10	66.67	ผ่านเกณฑ์
26	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
27	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
28	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
29	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
30	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
31	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
32	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
33	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
34	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
35	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
36	15	12	80.00	ผ่านเกณฑ์
37	15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
38	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
39	15	13	86.67	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะมัคคุเทศก์น้อยกับเกณฑ์การประเมิน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับผ่านเกณฑ์

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการให้บริการของมัคคุเทศก์น้อย มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านความรู้ของมัคคุเทศก์น้อยต่อสถานที่ที่ให้บริการ			
1. มัคคุเทศก์น้อยมีความรู้ต่อประวัติความเป็นมาของ วัดแจ้ง	4.65	.654	ระดับมากที่สุด
2. มัคคุเทศก์น้อยมีความรู้ต่อโบราณวัตถุ โบราณสถานที่สำคัญของวัดแจ้ง	4.65	.572	ระดับมากที่สุด
3. มัคคุเทศก์น้อยมีความรู้ต่อประวัติส่วนตัวของเจ้าอาวาสวัดแจ้ง	4.5	.671	ระดับมาก
รวม	4.6	.053	ระดับมากที่สุด

ด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักท่องเที่ยว			
1. มัคคุเทศก์น้อยให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยว	4.8	.510	ระดับมากที่สุด
2. มัคคุเทศก์น้อยดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ	4.85	.357	ระดับมากที่สุด
3. มัคคุเทศก์น้อยให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี	4.9	.300	ระดับมากที่สุด
รวม	4.85	.109	ระดับมากที่สุด
ด้านภาษาที่ใช้ในการให้บริการ			
1. ความเหมาะสมด้านภาษาที่ใช้ในการบริการนักท่องเที่ยว มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ในการบริการให้คำแนะนำ หรือตอบคำถาม นักท่องเที่ยว	4.8	.400	ระดับมากที่สุด
2. มีศิลปะในการพูด รู้จังหวะ รู้จักเว้นวรรคในการพูด และรู้ว่าควรพูดอธิบายในเวลาใด หรือเรื่องอะไรที่ควรอธิบายก่อนหรือหลัง	4.75	.433	ระดับมากที่สุด
3. มีการใช้ภาษาท่าทางได้อย่างเหมาะสม	4.8	.400	ระดับมากที่สุด
รวม	4.78	.019	ระดับมากที่สุด
ภาพรวม	4.74	.132	ระดับมากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของมัคคุเทศก์น้อย โดยใช้หลักสูตร เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .132 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้ว พบว่า ด้านความรู้ของมัคคุเทศก์น้อยต่อสถานที่ที่ให้บริการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .053 ด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .109 ด้านภาษาที่ใช้ในการให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .019

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย พบว่า หลักสูตร มี 9 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สารการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โครงสร้างของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทาบ (Taba, 1962) ซึ่งได้ให้ความเห็นว่า หลักสูตรไม่ว่าจะมีรูปแบบอย่างไรจะต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อยที่สุด 4 อย่าง คือ 1) วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา 2) เนื้อหาวิชา และจำนวนชั่วโมงสำหรับการสอนแต่ละวิชา 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) วิธีการประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร จันทรเรือง (2549 : 13) ที่พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง เพลงบอกเพลงพื้นบ้านภาคใต้สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่นำผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเรื่องระบำชักพระ มีการนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษา มากำหนดเป็นองค์ประกอบของหลักสูตร ที่ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมายคุณสมบัติของผู้เรียน ผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน แนวการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสื่อการเรียนรู้การวัดและประเมินผล

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศนน้อย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของหลักสูตร เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศนน้อย ก่อนใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยหลังการใช้หลักสูตรมีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากสภาพปัญหา ความจำเป็นของสังคม และผู้เรียน เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนสอดคล้องกับแนวคิดของชาตรี สำราญ (2544, น. 5) ที่กล่าวว่าธรรมชาติของเด็ก " ธรรมชาติของเด็กอยากรู้ อยากเห็น อยากลอง อยากเล่น สิ่งที่เขาสนใจจะจ้องไม่กระพริบตา ครูจึงต้องนำเสนอสิ่งที่เด็กสนใจสิ่งแปลกในความรู้สึกของเขา" ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน สิทธิจินดา (2558) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง กล้วยฉาบ แก้วจากภูมิปัญญาไทย บ้านบ่อกร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรเรื่อง กล้วยฉาบ แก้วจากภูมิปัญญาไทยบ้านบ่อกร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรเรื่อง กล้วยฉาบ แก้วจากภูมิปัญญาไทยบ้านบ่อกร ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรเรื่อง กล้วยฉาบ แก้วจากภูมิปัญญาไทยบ้านบ่อกร มีองค์ประกอบดังนี้ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ผลการใช้หลักสูตรเรื่องกล้วยฉาบ แก้วจากภูมิปัญญาไทยบ้านบ่อกร พบว่า นักเรียนมีสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กล้วยฉาบ แก้วจากภูมิปัญญาไทยบ้านบ่อกร หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการทำกล้วยฉาบ แก้วจากภูมิปัญญาไทยบ้านบ่อกร อยู่ในระดับดีมาก

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะมีคฤศนน้อยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายกับเกณฑ์โดยการใช้การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศนน้อย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีทักษะมีคฤศนน้อยผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป เนื่องจาก หลักสูตรมีองค์ประกอบของเนื้อหาสาระที่เน้นทักษะปฏิบัติด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้วยทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ที่มีขั้นตอนในการฝึก 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก และ ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นกระบวนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติแบบซ้ำ ๆ ส่งผลให้ทักษะปฏิบัติมีคฤศนน้อยผ่านเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ จันตะวงศ์ (2555) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การสร้างชุดฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ เรื่อง การออกแบบงานกราฟิกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ผลการดำเนินงาน พบว่า 1) ชุดฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ เรื่อง การออกแบบงานกราฟิกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 2.66/82.35

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 50/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ เรื่อง การออกแบบงานกราฟิกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ เรื่อง การออกแบบงานกราฟิกด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อีกทั้งหลักสูตรยังมีองค์ประกอบของเนื้อหาสาระที่เน้นทักษะปฏิบัติยังเป็นการนำความรู้ในภาคทฤษฎี มาประยุกต์ใช้จริงกับทักษะปฏิบัติ ส่งผลให้มัคคุเทศก์น้อยมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับวัดแจ้ง

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการให้บริการของมัคคุเทศก์น้อย ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อมัคคุเทศก์น้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .132 และพบว่าด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักท่องเที่ยว เป็นด้านที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจสูงสุด เนื่องจากก่อนลงปฏิบัติงานจริงในการเป็นมัคคุเทศก์นั้น มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะที่ดีของมัคคุเทศก์ ที่ประกอบไปด้วย ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ ต้องรู้นักท่องเที่ยวของเราเป็นใคร หรือชนชาติใด มีลักษณะนิสัยโดยทั่วไปเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้ปรับตัวให้เข้ากับนักท่องเที่ยวกลุ่มนั้นได้ และให้บริการที่เหมาะสม เป็นที่ถูกใจแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งต้องมีใจรักในงานบริการ มีความภาคภูมิใจในอาชีพของตน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ตั้งใจปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากที่สุด อดทนต่อปัญหา พยายามปรับปรุงแก้ไขในส่วนบกพร่องของตนเองและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดีให้ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัดติยา กลัญทกะปรกรณ์ (2550 : 4-5) ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลที่จะมาทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์นั้น ควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ บุคลิกภาพ การพูด พูดจาถูกกาลเทศะมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีน้ำเสียงไพเราะ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างสุขุม รอบคอบ ไม่วู่วามและแสดงความวิตกกังวลจนเกินไป มีน้ำใจต่อนักท่องเที่ยว มีมัคคุเทศก์ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถเข้ากับนักท่องเที่ยวได้ และให้นักท่องเที่ยวเข้ากันได้ดีในการท่องเที่ยว รวมถึง สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวส่งผลให้นักเรียนบริการต่อนักท่องเที่ยวในทางที่ดี ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อมัคคุเทศก์น้อย อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

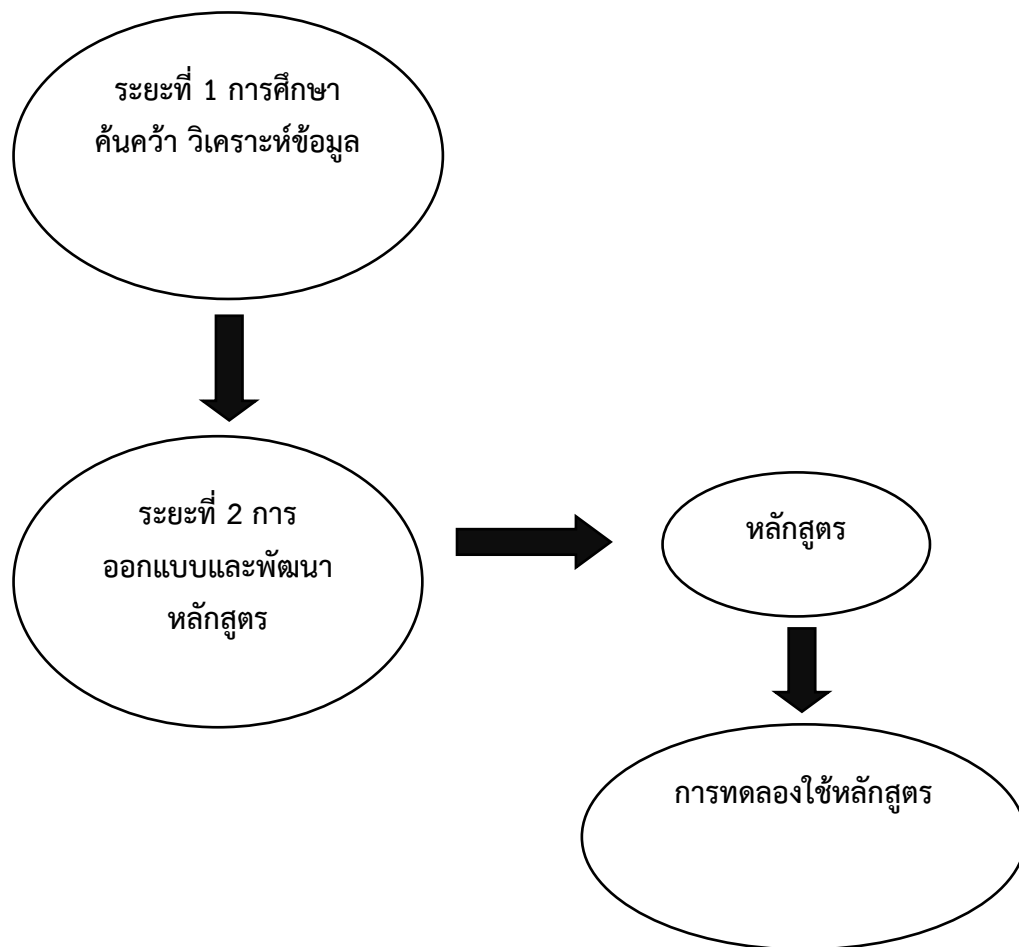
การพัฒนาหลักสูตรออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย คือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีตลอดถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอบถามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา หรือความต้องการของชุมชน

ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร เป็นการกำหนดและจัดทำโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินและติดตามผล คือ การนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากระยะที่ 1 มาออกแบบ กำหนดโครงสร้างของ

หลักสูตร จากนั้นนำหลักสูตรไปตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์

ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่พัฒนาแล้วมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบและประเมินผลหาข้อบกพร่องของหลักสูตร เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมิน และประเมินผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวหลังจากการให้บริการของมัคคุเทศก์น้อย โดยสามารถสรุปการพัฒนาหลักสูตรได้ดังภาพที่ 1

บทสรุป

1. ผลจากการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้งอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมัคคุเทศก์น้อย พบว่า ประกอบไปด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สารการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โครงสร้างของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตร ความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร มีค่าดังนี้ ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.87 มีความสอดคล้อง และค่าความเหมาะสมของหลักสูตร เท่ากับ 4.65 มีความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/5 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศเทศ์น้อย พบว่า นักเรียนที่ผ่านการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศเทศ์น้อย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะมีคฤศเทศ์น้อยกับเกณฑ์การประเมิน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/5 โดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศเทศ์น้อย พบว่า อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการให้บริการของมีคฤศเทศ์น้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .132

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อส่งเสริมทักษะมีคฤศเทศ์น้อย สามารถปรับเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ / แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสมกับโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาได้

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร อาจยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรม โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมากที่สุด เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ โดยครูและรุ่นพี่มีคฤศเทศ์น้อยเป็นผู้สาธิตและอธิบายให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ

1.3 หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนต่าง ๆ ที่สนใจสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนได้

1.4 ผู้วิจัยควรนำผลการประเมินทักษะปฏิบัติมีคฤศเทศ์น้อยร่วมปรึกษาหารือกับทางเทศบาลนครสงขลา เพื่อต่อยอดมีคฤศเทศ์น้อยสู่การนำเที่ยว

1.5 ผู้วิจัยควรบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ออกไปร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อช่วยฝึกฝนในด้านทักษะภาษาอังกฤษแก่มีคฤศเทศ์น้อย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบและวิธีการของการพัฒนาหลักสูตรนี้ไปใช้วิจัยและพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านอื่น ๆ หรือใช้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครูผู้สอนระดับการศึกษาอื่น

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้านประวัติศาสตร์ใกล้เคียง เช่น ตำบลบ่อยาง ถึงวิถีชีวิตของผู้คน วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาเจตคติของผู้เรียน ชุมชน และบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง ณ วัดแจ้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชาติติยา กลัญทกะปกรณ์. (2550). *หลักการวัดคุณลักษณะ*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- จตุพร จันทรเรือง. (2549). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่องเพลงบอกเพลงพื้นบ้านภาคใต้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาติรี สำราญ. (2544). *เตรียมตัวครูสู่การประกันคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ยุพิน สิทธิจินดา. (2558). การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง กล้วยฉาบแก้ารสจากภูมิปัญญาไทยบ้านบ่อกรุ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รุ่งทิพย์ จันตะวงศ์. (2555). การสร้างชุดฝึกทักษะ คอมพิวเตอร์ เรื่องการออกแบบงานกราฟิก ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow's Instructional Model for psychomotor Domain). *การค้นคว้าอิสระการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศศิพัชร จำปา. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์. *วารสารวิชาการ Viridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 9(2), หน้า 1158-1171.
- Harrow, A.J. (1972). *A taxonomy of the psychomotor domain*. New York: David McKay.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development Theory and Practice*. New York:Harcourt, Brace and Word Inc.

